

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ILMOTUSHINTA 60 senttiä tuuma.—Kilbuis- ja viikimä ilmoitukset \$1.50 kerta; \$3.00 kolme kertaa tavallista kokoa suuremmat ilmoitukset tilan mukaan.—Syntymä- ja nimenmuutosilmoitukset \$1.00 kerta; \$2.00 kolme kertaa tavallista kokoa.—Kuoleman-ilmoitukset \$1.50 kerta ilman väräystä ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta väräys- ja kiitollisuudelta.—Häätöilmoitukset, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta; kolme kertaa \$1.00.—Naima- ja avioero-ilmoitukset, korkeintaan 75 sanaa, \$2.00 kerta; kolme kertaa \$5.00. Suuremmat ilmoitukset tilan mukaan.—Kiitollisuusilmoitukset 40 senttiä tuuma, eli 2 senttiä sana; alin hinta 25 senttiä kerta.

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta \$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta \$8.50 Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year \$5.50 Six Months \$3.00
Three Months \$1.60 One Month .60

No. 37

PERJANTAINA, HELMIK. 13 P.—FRIDAY, FEB. 13

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

LANSBURY SAAPUNUT MOSKOVAAN

Sanoo venäläisten päättävinsä taistelevan taloudellisen vapauden puolesta

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 13, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Konstantinopol, helmik. 12 p. — Tanne Odessasta viimeksi saapuneet tiedot kertovat tuon kaupungin olevan punaisen armeijan kontrollin alaisena. 10,000 pakolaista on laivoissa Odessan satamassa. Venäläisiä upseereja ja muita pakolaisia on marssimassa pienissä joukkueissa kohti Tiraspolia, joka on 73 englannin peninkulmaa luoteeseen Odessasta, lähellä Rumanian rajaa. Odessa joutui bolshevikien käsiin helmikuun 7 päivänä kello 3 iltapäivällä.
Kuularuukit syöksivät rajusti tulta pitkin päivää seitsemäntenä päivänä. Bolshevikien Odessan satamassa olleita liittolaisten sotaväen vastaan kohdistama tykkituli saattoi ne siirtymään ulapalle. Varasami-raali N. A. McCully, joka toimii Venäjän vesillä olevan yhdysvaltalaisen laivaston ylikommandantina, on mennyt Novorosskista Odessaan ja ryhtynyt johtamaan liittovaltain laivaston liikkeitä, hän kun on ententen laivastouseereista vanhin.
Odessan edustalla on brittiläinen taistelulaiva "Ajax", kolme brittiläistä hävittäjäläivää ja ranskalainen tykkivene. Useilla liittolaisten aluksilla ollaan viemässä pois pakolaisia Odessasta.
Tavarain lähettäminen etelä-Venäjälle on tilapäisesti kokonaan lakautettu täällä olevien ententen satamaviranomaisten määräyksellä, jotka eivät anna lupaa ainoallekaan laivalle lähteä täältä Mustanmeren satamiin.

Taasen huhuja liikkeellä Denikin eroamisesta

Lontoo, helmik. 12 p. — Sotaministeriöstä tiedotetaan, että bolshevikit ovat etelä-Venäjällä menneet Asovannerin poikki Taganrogista ja nousseet maihin sen eteläisellä rannalla Donin ja Jevan välillä.
Kenraali Denikin armeijan jätet peräntyyttä kohti etelää, mikäli tälle Moskovasta langattomalla lennättimellä lähetetyt tiedot kertovat Kenraali Denikin on matkustanut Jaltaan, Krimin niemelle.
Budapest, helmik. 12 p. — Kenraali Denikin paikan etelä-Venäjällä olevien anti-bolshevikien joukkojen ylikomentajana tulee ottamaan kenraali Wrangel, joka on ijältään 30-vuotias, kertovat etelä-Venäjältä tälle saapuneet henkilöt.
Harbin, helmik. 12 p. — "Koko" Venäjän hallituksen läntiset armeijat, joita johtaa kenraali Kappell, ovat liittyneet yhteen tsdkien kanssa ja nyt ne yhdessä taistelevat bolshevikeja vastaan Chermokovan seutuilla. Chermokovan — joka on Siperian rautatien varrella, 80 englannin-peninkulmaa luoteeseen Irkutskista — ovat valkoisista kaartilaisista vallattaneet takaisin bolshevikeilta.
Harbin, helmik. 5 p. (Myöskään) — Chitasta lennätetään, että "koko" Venäjän hallituksen läntiset armeijat, joiden ylikomentajana toimii kenraali Kappell, ovat vallattaneet Irkutskin takaisin bolshevikeilta ja päässet kosketuksiin kenraali Semnofin joukkojen kanssa. Kenraali Kappellin joukot eivät löytäneet jälkeäkään amiraali Koltshakista, jonka kohtalosta ei tiedetä mitään, sanotaan tuossa tiedonannossa.
Lansbury saapunut Moskovaan.
Lontoo, helmik. 12 p. — Parlamentin alahuoneen entinen sosialistinen jäsen George Lansbury, jonka suunnittelema Venäjän-matka sai melkoista hämmästyneisyyttä aikaan virallisissa piireissä täällä niihin siitä tie-

KOLTSHAKIA VIHATAAN SIPHERIASSA

Talonpojat päättäneet kukistaa tantomuksellisen hallituksen

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 13, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
F. Hunt tiedottaa Chicago Tribunele:
Rakovkan kylä, Siperia; tammikuun 17 p. (Tiedonannon tuonnin kuriri Vladivostokiin ja sieltä Tokioon helmik. 11 p.) — Täällä Siperian jäätyneillä kunnilla, talonpoikien ja heistä muodostettujen joukko-osastojen keskuudessa, jotka taistelevat amiraali Koltshakin komennon jäännöksiä ja heidän asioihinsa sekaantuvia japanilaisia vastaan, minä näen asukkaat liittyneinä yhteen viimeistä miestä myöten taistelussa, jota he, kuten he itse sanovat, käyvät oikeuden puolesta. He ovat päättäneet, että hallituksen, kirkon ja rikkaiden maanomistajain omistaman maan täytyy kuulua heille, jotta he voivat sen jakaa keskenään ja vihjellä sitä Venäjän yhdyskuntajärjestelmän mukaisesti ja myöskin he ovat vanhoituneet tuhoamaan ikuisiksi ajoiksi Koltshakin taantumuksellisen hallituksen, lopettamaan japanilaisten Siperian asioihin sekaantumisen ja saamaan aikaa rauhan.
"Sovietti" on heidän tunnus-sanansa ja Moskova heidän Mekkan. Olen kysynyt useilta kymmeniltä venäläisiltä: "Mitä 'sovietti' teille merkitsee?" ja aina olen saanut saman vastauksen: "Maata ja vapautta!"
Kun amerikalainen lausuu sanaa "sovietti", niin hän näkee mielikuvituksissaan villinä riehuvan miehen, jolla on veriset silmät ja tulisoitu yhdessä ja revolveri toisessa kädessä. Mutta täällä sana "sovietti" on talonpoijille kuin vedään hengähdyks, joka tuo uutta toivoa ja päättäväisyyttä taistella yhtenä miehenä rakastetun maan ja vapauden puolesta.

Amerikalaisekin vihaavat Koltshakia.

Siperiassa olevat amerikalaiset sotilaita, käsitysineen kansavallasta ja oikeudesta tietävät noiden talonpoikien sydämiin "avoitukset" ja minä uskon, että jäljellä olevien 6,000 amerikalaisen sotilain joukosta ei löydy yhtä prosenttia sellaisia, jotka eivät vihaisi Koltshakia ja tuntisi syvä myötätuntoa maaseuduilla ja kaupungeissa taistelevia talonpoikaisjoukkoja kohtaan.
Nämä amerikalaiset sotilaat tietävät: he ovat omin silmin nähneet kun mailma on koettanut tukea amiraali Koltshakille, hänen yrittäessään saada uudelleen pystyyn vanha taantumuksellinen hallitus, he ovat nähneet kun Koltshak on räähännyt ja surmannut miehiä ja polttanut kyliä ja myöskin he ovat nähneet Siperian talonpoikien liittyvän kaupunkilaisten kanssa kukistaa Koltshakin.
"Onko se totta, että kaksi japanilaista armeijakuntaa on parhailaan tulossa Vladivostokin kautta Siperiaan?" kysyi minulta muuan vanha, parrakas mies. Minä sanoin hänelle, että vain muutamia satoja japanilaisia sotilaita oli saapunut Siperiaan jälkeen uudenvuoden. Hänen ajatuksensa liitelivät tulevaisuudessa ja hän jatkoi:
"Me taistelemme heitä vastaan siihen saakka kunnes viimeinkin meistä on surmattu. Eikö Amerika tahtois auttaa meitä jollakin tavalla?"
Ihmiset täällä ovat juuri samanlaisia kuin ovat ihmiset siellä kotimaassa. He ovat rehellisiä, hyväntahtoisia, hyvin uskonnollisia ja he taistelevat asian puolesta, jota he pitävät oikeana.
Phoenix, Ariz., 12 p. helmik. — Arizonan lainlaatikunta tänään yksimielisesti hyväksyi muutosesityksen Yhdysvaltain perustuslakiin äänioikeuden laajentamisesta naisille.

MILWAUKEEN KOMMUNISTEJA KARKOTETAAN

Milwaukee, Wis. — Tammi-kuun 2 päivänä Milwaukeeessa vangituista radikaaleista on 47 määrätty karkotettavaksi, ilmoittaa heidän lakimiehensä Joseph Padway.

PRESIDENTTI ON VASTANNUT JUNAMIEHILLE

Washington, 13 p. helmik. — Presidentti Wilson antoi tänään kirjallisen vastauksen rautatie-työläisten palkkariidassa veljesliittojen johtomiehille.
Veturin lämmittäjän ja -kuljettajien veljesliiton presidentti Shea lausui presidentin vastauksen johdosta: "Tulemme huolellisesti käsittelemään presidentin vastausta ja ilmasemaan asemamme hänelle myöhemmin ehkä kirjallisesti."
Unioiden johtajat kieltäytyivät ilmoittamasta suostuiko presidentti vaatimuksiin. Kuitenkin viitataan, että Wilson kieltäytyi myöntymästä työläisliiton vaatimuksiin, jotka sisältävät 40 prosenttia palkankorotusta 2,000,000 rautatietyöläiselle.

Lännen sähkötyöläiset jälleen lakkohommissa

San Francisco, Calif., 13 p. helmik. — Ellei Pacific Telephone & Telegraph Co. huomenaamun mennessä ole antanut vaatimuksiin vastausta, lakkoutuu noin 2,000 sähkötyöläistä Californian, Oregonin, Nevadan, Washingtonin ja Idahon valtioissa. Telefontyöntöjen palkkavaatimusten suhteen ei työläisten taholla ole tehty varmaa päätöstä mutta on jotakuinkin varmaa, että telefontyöntöt astuvat myös lakkoon, jos yhtio kieltäytyy tunnustamasta heidän miotojan ja maksamasta 6 dollaria alottelijoille sekä 4 dollaria kolmen palvelusvuoden jälkeen.

Ennustaa kansannousua Intiassa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 13, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
San Francisco, Calif., 12 p. helmik. — W. R. McCasin, Nuortenmiesten Kristillisen Yhdistyksen toimien johtaja Afganistanissa, joka näin päivinä on saapunut Kaukaisuista Idästä, ennustaa vakavan kansannousun puhkeamista Intiassa niin pian kuin ilmat lämpenevät.
"Rauha palautettaisiin pian, jos vain bolshevikien 'agentit' voitaisiin poistaa," sehtää McCasin. "Indiassa on runsaasti agitatoreita ja nämä lisäävät polttoainetta liekkeihin sekä tekevät kaiken voitavansa kiihdyttääkseen kansaa brittiläisiä vastaan, Englannin vastukset Indiassa eivät tule aivan pian päättymään."

CENTRALIAN MURHAJUTTU

Tuleeko tämäkin surkea juttu esittämään Harry Orchardinsa

Montesano, 12 p. helmik. — Centralian murhaintuota ei käsitely tänään Lincolnin syntymäpäivänä, mutta yleisenä puheena on se, että syyttäjät tulevat vielä tällä viikolla esittämään jotain "yllättävää", josta erittäin "raskauttavaa" syytettyä kohtaan. Tällä tarkoitetaan Thomas Morgania, jonka sanotaan esiintyvän valtion päätödistajana. Mainittu Morgan on salaperäinen olio, ollut piilossa Aseleppäpäivästä alkaen niin ettei vastajien lakimiehet eivät ole päässeet hänen puheilleen. Hänen väitettiin olleen I. W. W.-liiton haalissa ampumisten aikana Aseleppäpäivänä ja hän oli vangittu ampumisten jälkeen haalilla. Häntä vastaan ei ole tehty murhasyytöstä ja nyt ilmoitetaan hänen esiintyvän syyttäjien päätödistajana. Hän kuuluu tietävin kaikki mitä tapahtui salaliiton muodostamisessa, jonka seurauksena oli Centralian tragedia.

Morgan todistajana.

Montesano, 13 p. helmik. (Sähkösanomatieto) — Valtio avasi tänään "järein tykistönsä" Centralian murhaintuon kuulustellussa, kun Thomas Morgan, yksi haalilla ampumisen jälkeen vangituista "i-w-w-läisistä" todisti tapahtumista sanottuna päivänä. Hänen raskauttavim-pina todistuksenaan oli lausunto, että ensimmäiset laukaukset ammuttiin rakennuksesta, joka sijaitsee vastapäätä I. W. W. haalia. "Muutamia sotilaita 'merkkasivat aikaa', toiset sulivat rivejään, kun ensimmäiset laukaukset ammuttiin rakennuksesta I. W. W:n haalin vastapäätä," kertoi hän. Kun tämä "entinen i. w. w-läinen" kertoi juttuaan, tarkastivat yksitoista syytettyä, hankastivat vihaista punaisina. He osottivat jännittynempää mielenkiintoa kuin ovat osottaneet tätä ennen.

Laivanrakennuskavaltajat vapaalla jalalla

Seattle, Wash., 12 p. helmik. — Liittohallinnon laivanrakennuskavalluksista syytettiin 11 tunnettua henkilöä olivat tiistaina vapaalla jalalla. Vaikka oli huhuillu, että eräät korkeat viranomaiset joutuvat myös syytettiin, ei niin ole kumminkaan käynyt. Nekin joita vastaan kantee nostettiin, säilyivät vangitsemisella, sillä heillä oli takuusekälä valmiina ennenkuin vangitsemiskäsky saapui heille.
NEEKERIT KIITTAVAT KUVENNOORIA.
New York, 10 p. helmik. — Neekerien kansallinen edustajain lähetty tänään kiitoslauseen Kentucky kuvernöörille Edwin P. Morrow'le, kättään kuvernööriä suhtautumisesta kansanlomaan, joka vieni maanantaina teki hyökkäyksen Lexingtonin oikeustalou vastaan Lynchakeen neekeri William Lockettiin.

K. LUOTO PIDÄTETTY SUOMESSA

Suojeluskuntalaiset pistimenneen piirittäneet "Savon Kansan" kirjapainon

Viimeksi saapunut Savon Kansa (10 p:lta tammi) kertoo: Viime torstai-illalla kello puoli kahdeksan piiritti joukko asetettuja suojeluskuntalaisia Savon Kansa talon. Uloskäytävät mihietettiin, kahvilasta ulos pyrkivät eivät päässeet kadulle. Sen jälkeen tuli U.S. K:n toimitukseen lähes kymmenkunta etsivää. Kun ensiin päätoimittaja K. Luoto oli viety poliisiasemalle, ryhdyttiin kotitarkastusta suorittamaan, joka tehtiinkin perinpohjin.
Kirjahuyllyt ja pöytälaatikot väännettiin nurin, kuitenkin toimituksesta mitään muuta epäpäättävää löytymättä kuin lehdeille tulleita käsikirjoituksia, jotka pantiin koriin ja vietiin tutkittaviksi.
Sitä alkoi nuuskiminen muissa talon huoneissa, kolmitta m.m. kellarit ja viitinkiin. Koko löyö oli loppujenlopuksi vain muutamia "Punikin Jouluja".
Sillä aikaa olivat suojeluskuntalaiset piirittäneet talon Ilmarisenkatu 21, jossa K. Luoto asui. Hallituksen huoneistossa. Täällä alkoi myös huolellinen nuuskiminen asetettujen suojeluskuntalaisten seisossa pihalla. Rouva Haltusenella oli eräitä neitejä, omia ystävättään, vieraina, K. Haltunen ei ollut itse kotona. Kaikki vierat pidätettiin kuulusteltaviksi, joka tapahtui kuitenkin samassa paikassa. Kello 10 aikana kutsuttiin puhelimella toim. R. Virta saapuville, joka asuu mainitussa asunnossa. Hänen tuli nyt näyttää kaikki omaisuutensa; kirjallisuus tarkastettiin erittäin tarkkaan, jonka jälkeen alkoi miehen kuulustelu. Kysyttiin: missä V. oli tullut tuntuessaan K. Luodon ja yhtä ja toista muuta. V. käsikirjoitukset ja kirjeet, sekä eräitä tieteellisiä viikkoja, m.m. Leninin kirjoittama "Valtio ja vallankumous" ja "Kyntömiesten valtakunta" katsottiin kielletyksi kirjallisuudeksi ja otettiin mukaan. Tämä toimitus päättyi yöllä kello 1/212, jolloin vieraille sanottiin että he saavat mennä kukin kotiinsa.
Kello vähän ennen 11 soitettiin etsivästä osastosta U. S. K. toimitukseen, että tästä tapahtumasta ei saisi tehdä mitään uutista, jonka kiellon takia se jalkin pois lehtemme eilisestä numerosta.
Sos.-dem. puolueen johtajia syytetään.

Ystävällinen tervehdys! Kansainvälisen ammattiliiton toimitus.

E. Fimmen, sihteeri.

AMERIKALAINEN LAIVA KARILLA EUROOPAN VESILLÄ

Lontoo, helmik. 13 p. — Amerikalainen höyrylaiva "West Alota" on törmännyt matalikolle Terschellingin saaren rannikolla, Pohjanmerellä, kerrotaan tänne eilen tullessa radiosanomassa. "West Alota" läksi San Franciscosta tammikuun 6 päivänä Hampuriin, kulkien Panama kanavan kautta.

VIIME TIETOJA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 13, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Ei tykännyt puheesta.
Lontoo, helmik. 13 p. — "Daily Expressin" johtavassa toimistukirjoituksessa protestataan sen johdosta kun kuningas Yrjö parlamentin avajaispuheessa pitämässään valaistuinpuheessa käytti useasti sanaa "minun", kuten "minun armeijani", "minun laivastoni", "minun kansani", "minun alusmaani". "Express" sanoo olevan vastoin nykyajan kansanvaltaista henkeä käyttää tuota sanaa ja tuumii, että se olisi hyljättävä muiden vanhentuneiden sanojen kanssa, joiden käyttämisellä ei ole mitään käytännöllistä merkitystä ja jotka vain ärsyttävät kansanjoukkoja.

Kieltää poikaansa antautumasta.

Berliini, helmik. 13 p. — Entinen Saksan kaiser Wilhelmi on kieltänyt poikaansa, entistä kruununprinssiä Fredrik Wilhelmiä antautumasta liittovalloille ja hän on pyytänyt Hollannin hallitusta estämään hänet siitä tekemästä, tietää "Kreuz Zeitung" kertoa.

Saksalaisia sotarikoksellisia paennut Hollantiin.

Haag, helmik. 13 p. — Täällä on saatu tietää, että Hessenin suurherttua ja kahdeksan muuta saksalaista, joiden nimet ovat liittovaltain valmistamassa sotarikoksellisten luettelossa, on saapunut Hollantiin, etsien tällaista poliittista turvapaikkaa. Näiden pakolaisten joukossa on useita kenraaleja.

Eivät saa mennä avioliittoon saksalaisten tyttöjen kanssa.

Amerikalaisen armeijan pätkortteeri, Koblenz, helmik. 13 p. — 250-ille amerikalaiselle sotilaille, jotka ovat menneet naimisiin europalaisten tyttöjen kanssa, on annettu määräys lähteä kodakkoon Amerikan valtioiden kanssa. Sotilasviranomaiset eivät enään salli miehityksellä alueella sotaväestöä olevien amerikalaisien sotilaiden mennä naimisiin, koska he ovat sitä mieltä, että poikamiehet ovat parempia sotilaita.

Lupaavat avustaa Venäjän raatajia

Kansainvälinen ammattiliitto on osottanut Venäjän hallitukselle seuraavan kirjelmän:
Arvoisat toverit! Kuten ehkä tiedätte, lausui kansainvälinen ammattikongressi, joka pidettiin Amsterdamissa heinäkuun 28 p:nä—elokuun 4 p:nä, voimakkaan vastalauseen n. k. liitto-

KARKOTUSTOIMENPITEET HINDUA VASTAAN PERUUTETTU.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 13, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Washington, 12 p. helmik. — Peruttuunsa hindun Dhirendra Sarjarin karkotusmääräyksen, työdepartamenti tänään lopullisesti ratkaisi ensimmäisen niistä jutuista, jotka johtuivat San Franciscossa, huhtikuun 1918, salaliittoutumisesta syytettyjen hindujen vangitsemisesta. Sarjar langetettiin syylliseksi ja tuomittiin neljän kuukauden vankeuteen Amerikan "neutraali-teetin" rikkomisesta. Tämän ohella ajottiin hänet muiden o-hella karkoittaa Indian. Hänen asiansa päättymisen täten viitataan, että karkotustoimenpiteet vangituja hinduja vastaan raukeavat.

Portland, Ore., 11 p. helmik. —

Kaupungin terveyslautakunnalle ilmoitettiin tänään iltapäivällä yhdeksän kkelemantapusta influenssasta. Sitteen kulkutaudin ilmestyminen, oli tämä suuri määrä kuolemantapauksia yhtenä päivänä. Sataviikkumyöntä yksi uutta sairastapusta ilmoitettiin tänään.

YHDEKSÄN KUOLLUT LENTSUUN YHTENÄ PÄIVÄNÄ PORTLANDISSA.

Portland, Ore., 11 p. helmik. — Kaupungin terveyslautakunnalle ilmoitettiin tänään iltapäivällä yhdeksän kkelemantapusta influenssasta. Sitteen kulkutaudin ilmestyminen, oli tämä suuri määrä kuolemantapauksia yhtenä päivänä. Sataviikkumyöntä yksi uutta sairastapusta ilmoitettiin tänään.